

Uredništvo v
Murski Soboti
Rokopise ne vrača
Izhaja vsako soboto in stane s poštino vred za celo leto 40 Din, za pol leta 20 Din, za šest let 10 Din

NAŠ DOM

Narodno-socialističen tednik

Upravništvo v
Murski Soboti
Oglasi:
□ cm stane 1 Din
Oglasi za celo stran, za 1/2 in za 1/4 strani stanejo 1/5 para za 1 □ cm
Pri večkratni objavi primeren popust

21. številka.

Murska Sobota, dne 11. avgusta 1923.

I. leto.

Zopet Bačmegjeji naplo.

Bacsmegeji naplo je razširjen in ugleden list naših madžarskih sodržavljanov, kateri resno stremi po sporazumljenju pri medsebojnem spoznavanju Madžarov in Jugoslovanov. S spretno roko zdravi rane, katere je vsekal neizprosni in krutni svetovni požar.

V 19. številki „Našega doma“ smo opozorili uredništvo omenjenega madžarskega lista, da g. poročevalec iz Prekmurja tu in tam urine v list resnici neodgovarjajoče trditve in stem moti gladki razvoj procesa, ki bi nas dovedel do smotra: v srečni Jugoslaviji srečni državljani.

Med drugimi smo našli kot resnici neodgovarjajoče trditve sledeče:

Ni res, da bi bilo Prekmurje le 30 km dolgo in 20 km široko ozemlje.

Ni res, da 80% „Vendo“*) piše in čita madžarski.

Ni res, da čitajo „Vendi“ le madžarske novine.

Mi smo našli dejstva, ne da bi pričakovali kakšen odgovor. Saj temeljni princip morale je, da grešnik, če že nima poguma, da bi se javno kešal, stori vsaj toliko, da — molči. Baš nasprotno se je zgodilo. Užaljeni g. poročevalec B. H. odgovarja Petru Domačinu v 31. št. „Morske krajine“ v članku „Je moralni zakon“.

Nam ni znano, če je-li g. pisatelj tega članka član „Jugoslovenskega časnikarskega združenja“, sledeči dobredni prevod njegovih izjav pa jasno dokazuje, da mu za enkrat — in bog ve, če ne za vselej, manjka tiste moralne in kulturne kvalifikacije, brez katere ni upravičen nobeden človek nastopiti s tiskano besedo, ne da bi na veke kompromitiral list, ki mu odpre svoje predele. Eto njegov odgovor Petru Domačinu:

„Je moralni zakon“, temeljem katerega je treba spoštovati naziranje posameznikov, ker to njihovo osebno prepričanje. Je potem od zakonodajne korporacije dan zakon, kateri dovoljuje prostost govora enako vsakemu človeku. Torej dva zakona, katera drug drugega v ničemur ne izpreminjata, oziroma ki sta drug drugemu v podpiranje, toda nikdar ne v takšni meri, kakor od teh dano pravo nekateri izrabljati mislijo.“ (To se pravi: mačka, dolgi rep, pohani, piciki in basta. Tako razumem to jaz — Peter Domačin.)

„Če človek več listov prečita, vedno dobi v njih nekaj pikantnega, smešnega ali žalostnega. Končno pa bodisi kakšno je, se da reducirati v toliko, da je to le fiksna ideja posameznika, kar je zapisano — ali zato, da se sam pisatelj dobro zasmije, to je, pisano za lastno zabavo, ali, da bi omogočil živahnjšo vibracijo svojih živcev, ali da bi se prikupil, ne oziraje se nato, da milijoni ljudi, svojim bratom po Bogu revščino pripravijo za vselej. Ti ljudje — le pravo prostosti govora rabijo, toda v kot vržejo moralni zakon, kateri bi jih moral voditi, če bi sledili glasu čiste dušne vesti.“

*) „Vendo“ imenujejo Madžari nas prekmurske Slovence. Op. ured.

(To se pravi: laži so fiksne ideje, v lastno zabavo zapisane, toda resnica je povedana, da bi se znjo prikupil P. Domačin in na ta način škodoval svojim lastnim bratom. Resnico povedati je, grešiti proti moralnemu zakonu, lagati je pa: veslati na vodah, katere nam da na prosto rabo uzakonjeno pravo prostosti govora. Tako razume to P. Domačin.)

Toda dalje!

„Nesmemo se čuditi, to je slabost človeka. Ne, tem bolj ne, ker učitelj, ki mu je službena dolžnost, vcepiti narodu moralne zakone, se ne ozira na zakone morale, torej, kako bi pričakovali moralnosti od njegovih gojencev. Če se že tukaj začne demoralizacija, potem popoln razvitek iste kmalu lahko pričakujemo. (Z drugo besedo: P. Domačin je nemoralen, ker ne laže, ne uči laži v šoli, torej nemoralno vzgaja. Križajti ga!)

„Vzamimo v roko 28. številki „Našega doma“, videli bomo v njem uvodnik s podpisom „P. Domačin“. Člankarja poznamo po njegovem psevdonimu, ki je po rojstvu „Prekmurec“ — učitelj in dasi je bil učitelj madžarske ere, se močno eksponira zaradi članka „Bačmegjeji Naplo“ z dne 8. julija, kateri se nanaša na Prekmurje in zaradi katerega drugi članek „Našega doma“ pribije „madžaronstvo“ Prekmurcev, ker je iz članka res le to razvidno“. (Tukaj omenim, da iz madžarskega teksta ni popolnoma razvidno, gre-li za članek g. poročevalca v „Bačmegjeji naplo“ ali za drugi članek v „Našem domu“. Pa bodisi kako je, Peter Domačin izjavlja: za boj z „madžaroni“ ne mara, ne direktno, ne indirektno, ker stoji na stališču: ali sem Madžar, ali Slovenec, „madžaron“ je nekaj, česar v resnici ni, ali če hočete, je nekaj, kar ni človeško, ni moralno. Proti neljudem in nemoralnežem se pa ne bojuje potom javnega tiska nego z zdravim posmehom.)

„Pisarenje učitelja, kakor njegovo naziranje spoštujemo, tega se za enkrat ne dotaknemo. Le opominjamo ga na dejstvo, da nekaterim vročekrvnim „Slavom“ je vsak Prekmurec „madžaron“ — torej gospod, ne podsekajte drevesa pod seboj, saj ste Vi tudi prekmurske krvi. Ali-kot Prekmurec vsaj (bar) s svojo osebo ne dajte povoda za rabo madžaronstva. Ta pojem je že pri vsakem trezno mislečem „Slavu“ deloma odstranjen z dnevnega reda. Bodisi kako plavate s tokom, prav gotovo, ker Vam to narekuje vaša eksistenca, toda kot vzgojitelj naroda dajte se ravnati od morale in rajši bodite tiho s takšnim pisarenjem — če se ne peča s kulturnimi in v obče koristnimi vprašanji — česar bi od Vas, od učitelja radi volje sprejeli. Ne skrivajte se tudi za drugim psevdonimom, saj nam je znan Vaš stik iz prejšnjih časov po vašem sličnem delovanju, s katerim v naših krajih že veljavno sporazumljenje motite. Vaše ime damo v javnost, s čimer bi se vzbudila pozornost vlade. To slednje pa ne želimo, saj nas le veseli, če imamo zadosti učiteljev „domačinov.“

Gospodu člankarju je znano, da mu je dal P. Domačin priliko, da bi se iz

oči v oči pogovorila o njegovem delovanju, torej P. Domačin nima vzroka, se skrivati pred javnostjo. Ne piše pa pod svojim imenom, ker ne žali ne javne hvale, ne k sedanji slične polemike. Je-li te, tudi bi lahko ostal njegov članek brez podpisa in takrat se P. Domačinu ne bi trebalo bati od vlade (sic!), katera je baje zvesta zaveznica g. poročevalca... Da, dalo bi se reči s svojim znanim psevdonimom se hoče prikupiti „Slavom“. Ne, gospod, če bi Vi vedeli, koliko čankov je napisal P. Domačin v interesu ljudi, ki so mu brati po Bogu in proti tistim, ki bi lahko poplačali njegov molk, potem ne bi osedlali in zajahali svojega pegaza in streljali s svojimi topimi puščami nanj.

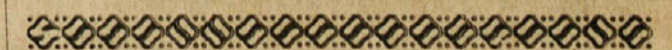
Od Vas priporočene morale se P. Domačin ne bo držal. On je s poštenim delom služil kruh in ga bo služil tudi takrat, če bo moral opasati sajast predpasnik in zgrabiti za težko kladivo svojega očeta.

Sicer se pa prav toplo priporoča v Vaše cenjeno „usmiljenost“.

Peter Domačin.

Ne vojska, ne vojna nas bosta rešili. Naša rešitev leži le v miru, v medsebojni ljubezni, v vzajemnem spoštovanju!

Domače vesti.

Cenjenim čitateljem! Izdajanje časopisa je združeno z ogromnimi izdatki in zahteva i sicer mnogo žrtev. Večina naročnikov pa plačuje list le neredno ali pa sploh ne. Vsled tega bomo prisiljeni ustaviti nadaljnje pošiljanje lista vsem, ki so zastali s plačevanjem naročnine. Od same hvale, da naš list trezno in dobro piše in da je edini list v Prekmurju, ki širi nacionalno, napredno in socialistično misel, naš list ne more živeti, zlasti ker nima zaslonbe pri nobenem denarnem zavodu niti pri kaki kapitalistični skupini. Zato je dolžnost vsakega prijatelja našega lista, da plača naročnino sam in tudi dobi naročnike med svojimi znanci in prijatelji.

Upravništvo „Našega doma“.

Petanjci-Radenci. Naša cesta je ob deževnih dneh taka, da se je sam bog usmili. Razorana, polna jarkov in vode. Skrajni čas je že, da se vendar enkrat začnejo gradbene sekcije brigati za to cesto in da zastavijo pri vladi vso svojo moč, da se da na razpolago potreben denar za popraviljanje te najbolj potrebne ceste, po kateri se vrši ves promet iz severnega dela Prekmurja na Štajersko in narobe.

Gornja Lendava. Minoli torek je v 57. letu svoje starosti v gornjelendavskem gradu umrla grofica Justina Batthyany, mlajša izmed obeh solastnic veleposestva Polanci. Skromna, plemenita in dobrosrčna

žena, onomela že pred več leti. Bila je splošno priljubljena pri vseh. S svojo izredno nadarjenostjo in inteligenco — govorila je več jezikov, tudi slovenski — si je znala pridobiti spoštovanje pri vsakemur, s komur je prišla v dotiko. Položili so jo k večnemu počitku v rodbinskem mavzaleju v Gornji Lendavi.

Murska Sobota. Avtomobilna delniška družba, ki opravlja avtomobilski promet med Mursko Soboto in Doljnjo Lendavo, namerava s 15. avgustom ustaviti svoje delovanje. V M. Soboti pa se snuje sedaj konzorcij, ki bi prevzel automobile in ves obrat.

Prostovoljno gasilno društvo Očeslavci, Ivanjci, Ivanjševci, priredi dne 19. avgusta domačo vrtno veselico s šaljivo pošto na vrtu tov. nač. Mlinariča v Stavešinci. Za izborna jedila in pijačo je preskrbljeno. Vstopnina prosta. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo nove brizgalnice se naproša čim večji obisk. Odbor.

Tedenske vesti.

Narodna socijalistična stranka je priredila soboto, dne 28. julija v Celju shod, na katerem je tovariš dr. Politeo, vodja narodno socijalističnega gibanja na Hrvaškem poročal o notranjepolitičnih razmerah v naši državi. Povedal je, da je narod sam kriv, ako mu ne gre dobro. Kakoršne poslance — voditelje si je izbral, take ima. Ako danes srbski radikalci vladajo sami celo državo, pomeni to, da naš narod ni zrel. Največ kriva sta Radič in Pašič, ki sta se sicer ponujala drug drugemu za sporazum, a ga končno le nista sklenila. Ljudstvu se more pomagati le, ako se združijo v eno močno stranko vsi, ki so tlačeni, vsi siromaki in se postavijo proti bogatcem, kapitalistom. Z internacijonalno nočemo imeti ničesar skupnega, ker nočemo, da bi naši narodni interesi trpeli škodo vsled nemške komande. Ne smemo pa pozabiti, da je naša dolžnost, delati povsod in vsikdar za ideje soc. stranke in za korist siromašnega dela našega naroda, ne pa za par tisoč bogatcev. Govorilo je še več naših, zlasti tovariši Držič, Žabkar in Brandner. Za stavkojoče (štrajkujoče) rudarje se je nabralo 157 Din 50 p pri tej priliki.

Odposlanci Narodno-socijalistične

Vtisi prekmurskega dijaka z izleta v Maribor in na Pohorje.

(Konec).

Izprva je dolina ozka, med Veliko Kapo, ki je najvišji pohorski vrh, in med Kozjak. Proti jugu pa Pohorje polagoma pada, linija vznožja se v mehkem loku zavija proti severu. Radijalno se vlečejo krasne črte s središču pogorja, označujoč doline, po katerih vijejo številni potoki: naše pogorje je pokrito s temnim gozdom, sredi katerega imamo na severni strani zelena mesta z lepimi samotnimi hišami, v katerih prebivajo bogati, ponosni Pohorci, na južni strani pa je gozda mnogo manj. — Zapadno od Pohorja leži trikotno Ptujsko polje, ki mu tvorijo ozadje Haloze, Boč in Donačka gora, vzhodno od tod se dviga iz megle Celjsko sredogorje, še bolj na jugozapadu pa vidimo ostre obrise Savinjskih planin. Preko nizkih Slovenskih goric na severovzhodu uhaja pogled na Prekmurje, na severu pa globoko v Štajersko.

Zapustivši stolp smo dospeli v 10 minutah k Mariborski koči, kjer smo se opoldan okrepčali in odpočili. Koča, lepa lesena stavba, in istotako leseni hotel ležita na južnem pobočju Pohorja. Iz verande kočice smo imeli diven razgled na južno stran. Nato smo pa napravili nad kočico ogenj, pri katerem so naše deklice kuhale čaj, mi smo pa odkrili v bližini suha smrekova debla: hloed smo dali vzdolž in hloed počez, pa je bila gugalnica gotova. — Dve uri smo se tu zabavali, potem smo pa krenili proti Ruški koči. Zopet nas je obdajal gozd, tupatam smo videli kako drvarsko kočico. Drevje je pa šumelo, mislili smo izprva, da čujemo žuborenje potokov, katerih veliko število izvira v tem predeju Po-

stranke so imeli v nedeljo, dne 29. julija zborovanje v Mariboru. Štrankin načelnik tov. Držič je podal poročilo o stanju stranke. Tov. dr. Politeo iz Zagreba je poročal o obupnem notranjepolitičnem položaju v naši državi, tov. Brandner pa o organizaciji stranke in o njeni taktiki. Govorilo jih je še več. Prekmurske narodne socijaliste je na zborovanju zastopal dr. Vesnik, ki je naglašal, da germansko pojmovanje socijalizma proletarijata ne more rešiti, marveč moramo iskati rešitev socijalne bede v slovanskem čustvovanju in v slovanskem pojmovanju socijalne pravičnosti. Zmote ruskega boljševizma nas ne smejo motiti in zaradi njih proletarijat ne sme obupati nad svojo zmago in nad boljšo bodočnostjo.

V Dolnjem Logatcu blizu italijanske meje se je minolo nedeljo vršila otvoritev sokolskega doma ob navzočnosti več tisoč ljudi, navdušenih za sokolsko misel. Sokolski dom ob državni meji italijanski je velikanskega pomena za razvoj narodne misli med obmejnim ljudstvom, ki tvori žito trdnjavo proti nenasitnemu žrelu tujca. Želeti bi bilo, da se tudi na naši severni meji čimprej zgradijo sokolski domi.

Na Dunaju (v Beču) je minoli ponedeljek umrl svetovnoznani slavni dr. Vatroslav Jagič v starosti 85 let. Truplo prepeljejo v Varaždin, rojno mesto njegovo. Varaždinci nameravajo postaviti spomenik svojemu slavnemu sinu.

Pravoslavni (srbskih) samostanov je v naši državi 166. Duhovnikov je 2866, pravoslavni vernikov je v celem 5.529.261, največ seve v Srbiji, v Sloveniji s Prekmurjem jih je le 6627, to po večini vojaki.

Italijani so na Triglavu. Tako so pisali pred par dnevi nekateri naši listi. „Orjuna“ je celo izdala posebno številko. Kakor pa sedaj poročajo časopisi, je vse to izmišljeno in ni niti na Triglavu niti v njega bližini nobenih italijanskih vojakov! Kakor se vidi, bi nekateri ljudje pri nas radi slavni postali z raznimi „alarmi“.

Igralnica na Bledu zaprta. Finančno ministarstvo je dalo zaključiti igralnico na Bledu, ker baje podjetniki davkov niso plačali, drugi zopet pravijo, da zato, ker je neka gospodična iz Beograda tam igrala na en večer 80.000 Din. Menimo, da ni nobene nesreče, če se igralnica zapre. Bo manj samoumorov! Država si naj poišče pametnejše vire dohodkov. Kdor

horja. Proti večeru smo dospeli do kočice. Sprejel nas je orjaški oskrbnik, ki biva s svojo družino po leti in po zim v tej višini (1250 m). Okoli kočice se razprostira krasna zelena trata, kjer so takrat, bil je 1. julij, cvetele marjetice. Blizu kočice sta dva lepa lesena hotela: vila Planinka in Candrova kočica. Letovišar ima gori poleg čistega planinskega zraka tudi vse potrebne udobnosti, še celo kopel ima na razpolago. Lep je bil večer, ki smo ga preživeli v koči, drugo jutro je pa bil dež. Šele okrog devete ure se je nebo nekoliko razjasnilo, razjasnili so se tudi naši obrabi. K potoku Lobnici nas je ob deveti začela voditi pot. Razigrani smo bili. G. profesor nam je dovolil, da damo duška prvotni ljudski naravi. Morali smo se pa držati mere dostojnosti. Ko smo bili na poti je zopet začel naletavati dež, ali naše navdušenje ni prestalo, posebno ko smo začuli šumenje Lobnice, čeprav smo bili še pol ure od nje. Bregovi padajo proti potoku zelo strmo. Po ozki stezi smo se spuščali navzdol, držeč radi nevarnosti poti strogo disciplino, jaz sem korakal prvi za g. profesorjem. Končno pridemo do Lobnice. Preko ogromnih granitnih skal skače čista gorska voda. Mi smo jo krenili ob potoku navzgor. Prišli smo do Malega Šumika. Z desne strani prihaja manjši pritok in se po strmim pobočju spušča v Lobnico, tvoreč dvojno zalito lepo črto. Čudovit prizor! Še 10 minut navzgor in bili smo pri Velikem Šumiku. 20 m globoko pada Lobnica preko granitne stene, zajedajoč se na levi globoko v njeno površino, na desni pa se razliva preko skriljaste pečine. Na skali ob slapu je pa žarel rdečerstavi sleč ter nas vabil, ali gori nismo smeli. Skušali smo prepiti šumenje slapa, ali naša grla so bila preslaba. Občutili smo moč narode pa lastno nemoč.

pa ima denarja toliko, da ne ve, kam ž njim, naj ga kaj daruje v dobrodelne namene. Bo več zaleglo.

Cene žita v Vojvodini. Dovozi pšenice so precej živihni. Domači mlini jo plačujejo po 375—380 Din. Kvaliteta pšenice presega 80 kg. Koruza se trguje na domačem tržišču slabeje ter jo plačujejo po 290—295 Din. Oves notira po 300 do 310 ter je zelo slabo trgovan, ker se splošno pričakuje, da bo novi pridelek cenejši.

Nabiralci pol za prostovoljne prispevke za prevoz judenburških žrtev. Nekateri nabiralci še do sedaj niso vrnili — kljub večkratnim pozivom. Nujno pozivamo vse nabiralce, da pole, tudi prazne, nepreklicno vrnejo najkasneje do 15. avgusta.

Da zamorejo gospodje kapitalisti mirno spati, so aretirali komunističnega novinarja Cvijiča. Dne 1. maja je namreč v Zagrebu na nekem shodu govoril nekoliko preveč proti gospodom bogatcem in ministrom in kronanim glavam. Pa se jim je s tem hudo zameril.

Uradniški zakon je skupščina sprejela z 121 glasu proti 21 glasovi. Zakon o zavarovanju proti toči je bil sprejet s 107 proti 59 glasom. Skupščinskih sej ne bo do 20. septembra. Ministri so odšli na letovišča, poslanci pa domov, ker nimajo dovolj denarja za letovišča, kajti dijet niso zvišali.

Prosjačiti (beračiti, koudišovati) je prepovedano. Izkazalo se je namreč, da se med „berači“ poleg poštenih in res podpore potrebnih ljudi nahaja mnogo lopovov (tolvajev), ki so nevarni tujemu življenju in lastnini. Beračiti pa je tudi sramotno!

Brezplačno vidiranje potnih listov v Argentini. Generalni konzulat republike Argentine v Beogradu javlja, da bode v bodoče brezplačno vidiral izseljeniške potne liste izseljencem, ki potujejo v 2. ali 3. razredu v republiko Argentino.

Surov vojak. Blizu Broda sta se v vlak skregala neki vojak in železniški zavirač. Vojak je zalučil zavirača pod vlak. Kolesa so mu odrezala obe nogi. Dobil je več poškodb na glavi in prsih. Teško ranjenega železničarja so prepeljali v bolnišnico, kjer pa je kmalu za tem umrl. Siromak zapušča ženo in več malih otročičkov. Doma je bil iz Zagrebu.

Mahnili smo jo dalje, in sicer preko brvi na drugi breg, tam smo se po dveh lestvah vzpeli do steze. Pomikali smo se navzgor; pod nami je bil Šumik, nad nami divje skale. Ko smo prišli na položnejši breg, smo stopili v leseno drčo, ki služi za plovenje lesa, visoko gori se devajo vanjo debla, voda jih pa bliskoma nosi v dolino 10 km daleč. Tisti dan pa drvarji niso plovili, zato smo korakali po drči mi. Dospeli smo do mesta, kjer priteka v Lobnico manjša Lobniščica. Tamkaj se v glavno drčo stekata dve stranski. Vse tri imajo vodne zaklopnice, ki so nas zelo zanimale. Nismo si mogli kaj, poskušali smo jih odpirati, ali samo malo smo smeli, kajti skrbna gg. profesorja nista dovolila preveč. Nekoliko smo se pa vendarle pozabavali. Pot nas je peljala mimo neke drvarske kočice k Stari Glažuti, kjer je bila nekdanja steklarna, o kateri pa danes ni več sledu. Malo višje smo našli gozdni potoček. Ob njem smo naložili ogromen ogenj, sušili obleko, kuhali čaj, skromno obedovali in se dobro imeli. Po dveh urah smo šli dalje. Sredi popoldneva smo že sedeli v lovski koči na Klopnem vrhu (1335 m). Ob šestih zvečer smo pa bili na Fali, kjer smo si ogledovali elektrarno. Kakor da je obrzdal človek deroč Dravo in jo prisilil, da pošilja luč 100 in še več km daleč, se mi je zdelo, ali ukrotiti je ni mogel, nasprotno, še bolj jo je razdivjal, saj se kakor besna spušča z visokega in širokega jeza v globok tolmun.

60 km poti po Pohorju je bilo za nami, pa zopet smo sedli na vlak, se pripeljali v Maribor, prenočili v deškem semenišču, drugo jutro pa nadaljevali pot domov. Bil je to četrti dan po odhodu.

Vladimir Škerlak, gimnazijec - četrtošolec, Murska Sobota.

Obrtni vestnik za Prekmurje.

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani je minulo nedeljo praznovalo 25-letnico svojega obstoja. Potrebno je, da se tega jubileja spomnimo mi Prekmurci, saj se je to stanovsko društvo zidarjev in tesarjev v Ljubljani porodilo v še težavnejših časih, kakor pa naše prvo in edino stanovsko obrtno društvo v Prekmurju, namreč ono v Beltincih. Navedeno prvo zidarsko in tesarsko društvo je bilo ustanovljeno leta 1897. Prvi predsednik je bil Miha Srakar, tajnik pa Ivan Bajželj. Ta dva sta dvignila društvo. Poskrbeli so si tudi svojo društveno zastavo. V politiko se društvo ni mešalo. Ostalo je nepolitično in le strogo stanovsko. Pač pa je gojilo in goji še danes petje, čitanje knjig in časopisov. Skrbelo je zato, da so se člani kaj naučili, posebno so skrbeli in še danes skrbijo za to, da se vajenci do dobrega izučijo v svoji obrti. Ker je društvo ostalo nepolitično, si je ohranilo moč in splošno zaupanje. Vsi člani, čeprav so pristaši raznih političnih strank, se vendarle med seboj dobro razumejo in skupno delujejo za blagobit (dobroidenje) vseh zidarjev in tesarjev. Ako hočemo v Prekmurju doseči, da bo tudi naše prvo in sedaj še edino stanovsko obrtno društvo v Beltincih kedaj doživelo 25-letnico svojega obstoja, potem se v društvu morajo nehati agitacije vseh tistih, ki bi radi društvo spravili v ta ali oni politični tabor. Drugače se bo vse razlilo in v bodoče sploh več ne bode mogoče, spraviti na noge društvenega življenja. Izginilo bo zaupanje in naklonjenost drugega do drugega v društvu. Brez tega vzajemnega spoštovanja in upoštevanja pa ni razvitja v nepolitičnem društvu, kjer ne sme biti niti najmanj prostora za strankarstvo, zlasti pa ne za kako tako, proti kateremu je večji del članov.

Obrtna šola v Beltincih. Dne 5. avgusta je imel tukajšnji pripravljalni šolski odbor prvo odborovo sejo, na kateri je bil izvoljen odbor: za predsednika: Temlič Miha, vrvarski mojster, za tajnika: Kralj Vekoslav, pekarski mojster, za blagajnika: Slavic Ivan, kovaški mojster, vsi trije v Beltincih, za delegata: Flujs Ignac, mizarjski mojster v Ižekovcih, za namestnika: Vörös Štefan, čevljarjski mojster v Beltincih, za odbornike: Hajdinjak Anton, kovaški mojster v Odrancih, Prša Štefan, kovaški mojster v Ižekovcih, Neubauer Janec, mizarjski mojster v Beltincih.

Beltinci. Naznanjam, da mi je uprava Industrijsko-obrtno izložbe v Mariboru poslala legitimacije za obisk obrtne razstave. Legitimacije dajejo pravico do polovične vožnje na železnih črtah v času od 15. do 26. avgusta 1923. Kdor torej želi obiskati razstavo, naj si pride po legitimacijo. — Slavnemu občinstvu naznanjam obenem, da se udeležim izložbe kot razstavljalec. Razstavil bom več vrst suharja (cvibaka) in drugega posebnega peciva. Vekoslav Kralj i. r., pek v Beltincih.

Po svetu.

Katoliški shod v Ljubljani se vrši v času od 25. do 28. avgusta.

Na Poljskem je letošnja letina zelo dobra. Pridelali bodo 14 milijonov stotov (metrov) pšenice, 55 milijonov stotov ječmena ter 27 milijonov stotov ovs.

Na Bolgarskem so se na mesto prejšnjih teroristov Stambolijskega kalibra spravili novi teroristi Cankova. Menda da se bolj prikupijo Jugoslaviji in ostalim kapitalističnim državam, so se spravili sedaj nad komuniste, ki je preganjajo na vse pretege. Člane ruskega rdečega križa so iztirali iz dežele, češ, da hočejo napraviti na Bolgarskem prevrat. Kakih 300 so jih poslali preko meje. Sedaj pa so tirali pred sodišče 39 domačih bolgarskih komunistov. Kar celih 900 svedokov je pozvanih k sodišču v Plevni, kjer se vrši razprava. No, gospodje Boriševci in drugi taki-le kraljevci se naj ne bojijo. Tudi za nje pride dan, ko bodo odgovarjali za vsa svoja dejanja narodu bolgarskemu. Ako oni danes ne poznajo pardona, se potem pač ne bodo smeli čuditi, ako bolgarski komunisti pridejo enkrat do krmila, ne bodo imeli za nje usmiljenja. Je pač tako: zob za zob!

Madžarski kristjani in turški mohamedanci v objemu. Z ozirom na u-

goden izid lozanske konference je turški konzul v Pešti priredil slavnostno pojedino in k njej povabil madžarske prvake. Konzul je v francoskem jeziku pozdravil goste ter pozval madžarsko, naj sledi vzgledu Turčije, naj se pobuni in napade sosede in si to nazaj vzame, kar so ji ti vzeli. Madžarski gostje so navdušeno sledili njegovim besedam ter je imenom Madžarov Viljem Kralj zagotovil Turke, da si bodo oni Turke za vzgled vzeli. Torej res lepo prijateljstvo!

† **Warren Harding**, pokojni predsednik Zjed. držav Sev. Amerike, je bil izvrsten mož, čist značaj in dosti energičen. Bil je izvoljen leta 1920. s 6 milijoni večine nad kandidatom demokratske stranke Coxom. Vsega skupaj je takrat glasovalo za Hardinga 16 milijonov volilcev. Med vspehe njegovega predsedovanja je šteti washingtonsko konferenco, ki je dosegla zvestno omejitev oboroževanja in velikega varčevanja v državnem gospodarstvu. Pod pokojnikom se je Amerika v gospodarskem oziru silno dvignila.

O kongresu internacionale v Hamburgu je v 31. številki „Nove pravde“ napisal V. Klofač, češki minister (narodni socialist) zanimiv članek, v katerem pravi, da so se na hamburškem kongresu sešli le internacionalci, s skrito nemškonacionalno mentaliteto. V vodstvo internacionale ni bil izvoljen niti eden Slovan. V taki internacionali za nas narodne socialiste, ki ljubimo svojo domovino in svoj narod, absolutno ni mesta. Češka narodno-socialistična stranka je želela stopiti v internacionalo, nje nemško vodstvo pa jim je stavilo pogoje, ki jih niso mogli sprejeti, ker niso hoteli postati izdajice svojega naroda. Mi narodni socialisti pojdemo torej svojo pot. Ustanovili bomo federacijo narodnosocialističnih strank in tako delovali za procvit naroda, predvsem za izboljšanje gmočnega položaja delovnega ljudstva.

Militarizem. V Evropi je danes okoli pet milijonov vojakov pod orožjem. Pred svetovno vojno jih je bilo le tri in tričetrt milijona. Ali mislite, ljudje božji, da bi se svet podrl, ako bi vse evropske države vsaj polovico svojega vojaštva poslale domov? Menimo, da ne! Bi vsaj kaj pametnejšega delali, kakor pa leto dnij naprej in naprej se le s puško igrali in se vežbali z orožjem, ki ga v bodočih vojnah skoraj več ne bo treba. Amerikanci se nam Evropejcem res lahko smejejo! O nas Evropejcih, ki danes živimo, pa bo zgodovina nekoč napisala te-le besede: „Tako le v letih 1914 do 1923 so v Evropi živeli ljudje, ki so znali le prav malo. Nič jim ni šlo v glavo, kako bi si kaj življenje uredili odpravili. Eno pa so le zelo (preveš) dobro znali, namreč to, kako je treba vojsko začeti. Kako bi jo končali, tega pa zopet niso znali in zato so šli drugam k tujcem (tujincem) po nasvet. In še-le s tujo pomočjo so si ustanovili mir in red na domači zemlji.“

Na Madžarskem se vrstijo demonstracije druga za drugo. Delavci so stavkali, nato so začeli tudi probujajoči se Madžari. Vse je nezadovoljno. Vlada si ni želela pomagati ter je razglasila preki sod, vendar ga je že zopet preklicala. Res bi že bil enkrat čas, da se tudi na Madžarskem razmere uredijo.

Položaj v Nemčiji postaja vedno bolj kritičen. Vsled katastrofalnega padea marke so nastale velike težkoče v prehranitvi velikih množic, kar nudi komunistom hvaležno polje za agitacijo in povzročanje raznih izgredov in nemirov. Nemške oblasti se trudijo, da bi obvladale položaj s tem, da so prepovedale prirejanje shodov in demonstracij. Obstojta pa vprašanje, kako dolgo bo mogla policija vzdrževati

red, ker more najmanjši povod povzročiti državljansko vojsko.

Izseljevanje iz Avstrije. V Avstriji so uvedli na posredovanje komisarja društva narodov dr. Zimmermanna akcijo za pospeševanje izseljevanja. Računajo namreč da bo v najbližjem času v Avstriji četrtilijona delavcev in nastavljenecv brez posla. S 1. julijem prihodnjega leta bo odpuščenih 130.000 državnih uradnikov, od katerih jih bo obtežilo delavski trg okroglo 100.000. Računajo, da bo prisiljenih četrtilijona ljudi, da se izselijo iz Avstrije in poiščejo drugod kruha in zaslužka.

Lokomotivo, ki jo goni solnce, je izumil neki Bernard Grossmann v New Yorku. Na lokomotivi je pritrjena steklena leča, v kateri se osredotočuje solnčni žarki, od njihove toplote pa se segreva voda v kotlu, s čemer se proizvaja para, ki goni lokomotivo z veliko brzino.

Teror v Bolgariji. Praška „Tribuna“ poroča, da je nova vlada v Bolgariji obsojila na smrt in obsodbe tudi izvršila nad 1500 pristaši Stambolijskega.

Srebrno mesto. Neki inženjer je došel slučajno v doslej skoro neznan, zapuščen in težko dostopno mesto Catoree v Mehiki. Barva cest in hiš je zbudila njegovo pozornost. Preiskal je kamenje in dognal, da so prejšnji prebivalci v svoji nevednosti zgradili ceste in hiše iz srebrne rude. Sedaj mesto podirajo, da bodo srebrno rudo pretopili v pečeh.

K otvoritvi Industrijsko-obrtno vzorčne izložbe v Mariboru.

Dne 15. avgusta 1923 se odprla v Mariboru Industrijsko-obrtna vzorčna izložba združena z vrtnarsko, vinarsko, gradbeno in umetniško razstavo, ki bo trajala do vključno 26. avgusta. Ta razstava ni le lokalnega pomena, ampak je velevažna za vse naše narodno gospodarstvo. Naša država je po veliki večini agrarna, industrijska le v onih delih, kjer je gorata. Agrarna država brez razvite industrije pa se nikoli ne more osamosvojiti od inozemstva. Iz tega vidika je vsako prizadevanje, da se povzdigne in izpolni našo domačo obrt in industrijo, kar najtopleje pozdravljati. Že po svoji naravi legi je Slovenija najbolj industrijska pokrajina v naši državi. Žalibog pa se pri nas domač pridelek še vedno ne vpoštevata tako, kakor bi bilo za naše narodno gospodarstvo potrebno in koristno. V nasprotju z velesejmi, ki so nekako mednarodno tržišče, si je stavila Industrijsko-obrtna vzorčna izložba v Mariboru za cilj, da upozna konzumenta z domačimi izdelki in je za to ta razstava eminentna državnega pomena.

Maribor, najsevernejše mesto naše države, ki se je že ponovno postavil s svojim obrtništvom in svojo industrijo, je za prireditelje take razstave najprimernejše mesto. Kot važno prometno križišče ima zvezo na vse strani. Mesto je bilo do preobrata popolnoma v nemškem uplivu. Avstrijska vlada je naseljevala tukaj le nemške obrtnike ter povsod izpodirala slovenski življenj. S težkim bojem in veliko požrtvovalnostjo se je tekom zadnjih let posrečilo uveljaviti domačo industrijo in obrt. Da ta domača pridobitev zopet ne propada, je nujno potrebno, da jo v boju s tujo konkurenco v vsakem oziru podpiramo in jačimo.

Industrijsko-obrtna vzorčna izložba ki bo nekaka slika naše industrije in obrti, bo vseskozi poučna in zanimiva. Poleg industrijskih in obrtniških izdelkov bo zastopano tudi vrtnarstvo, ki je v našem narodnem gospodarstvu važna panoga, ki pa je potreben še le nadaljnega razvoja. Na tej razstavi bo razstavila največja trdka v naši državi „Vrt“, (Džamonija in drugovi), ki je znana po svojih pridelkih širom naše države in ki zalaga s cveticami vsa naša mesta, kakor Beograd, Zagreb itd. in je v pretežni večini izpodirila že tujo, pred vsem italijansko konkurenco, ki so je doslej šopirila na naših tržiščih. Poleg vrtnarskih pridelkov bo zastopana tudi sadjereja, predvsem zgoja drevesc, kar je za naše sadjarstvo in poljedelstvo zelo važno. Nič manj važna je gradbena razstava, prva v naši državi. Splošna stanovanjska beda nujno zahteva, da sem čim več gradi. Vsled splošne draginje pa je gradbeno gibanje skoraj popolnoma zastalo. Gradbena razstava bo predvsem upoznala občinstvo z modernim načinom gradbe, ki je najcenejši in za današnjo dobo najpripravnejši.

Naročajte si „Naš dom“!
Naročnina za četrto leta znaša
samo 10 Din.

KAVARNA BOROŠ v MURSKI SOBOTO

se priporoča vsem, ki prihajajo po
poslih v Murško Soboto.

Na razpolago so slovenski, hrvatski, srbski,
madjarski in nemški časopisi.

2 biljarda!

Vsikdar topla kava! Vsikdar vroč čaj!

Amerikanci!

Gostilna z 2 oraloma posestva; kegljišče,
4 lokali, 4 sobe za stanovanje, še ena mala
hišica, potem gospodarsko poslopje, priljubljeno
izletišče; od glavnega trga v Mariboru 15 minut
oddaljeno. Prodajaja lastnik Kranjčič v Krčevini
štev. 70 za 1.900.000 K ozir. pooblaščenec
Zagorski, Maribor, Barvarska ulice 3. Pogoji
zelo ugodni.

Zagorski ima na prodaj več hiš (hramov),
posestev (verstev).

Ali sem poravnal naročnino?

Portland cement

Super fosfat (umetna
gnojila)

Štajnkol (premog)

Vogelje

Drva

Seno

Strešna lepenka (térpapir)

in ostale gospodarske potreb-
ščine in produkte prodaja
najbogše in najfalejše

Czipoth Viktor

trgovec z lesom, drvami in premogom

v Murški Soboti

Slovenska ulica

Lecencirani žrebec

(žuti, fuks—belgijanec) je na prodaj pri
Irmi Szamt v Lukačevcih, p. M. Sobota.

Jaz Irma Szamt opozarjam vsakogar, naj ne kupi
tega žrebca od nikogar, če tudi se izkaže z živinskim
potnim listom (pasušem), ker nikdo drugi nima pravice
prodati tega žrebca, kakor jaz sama, ker je ta žrebec
samo moja last. — Tudi varim vsakogar, naj ne posodi
denarja nikomur, ki bi si hotel kaj sposoditi na moje
ime in na moje posestvo, kajti jaz nobenih takih dolgov
ne bom priznala in ne plačala.

Irma Szamt, l. r. pos. v Lukačevcih.

Prodam po nizki ceni Ko-
verzacijski leksikon
z omarico vred, ter
flobert puško. Ponudbe pod
„uradnik“ na upravn-
ništvo „Našega doma“.

1 eleganten

fijakarski voz

dobro ohranjen se proda. Ponudbe pod
„fijakarski voz“ na upravnništvo „Našega
doma“ v Murški Soboti.

Važno za bolnike! Važno za deco!

Suhar (cvibak).

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem
začel v moji pekarni izdelovati tri vrste
suharja (cvibaka) in sicer: vanili in cimet.
Ta suhar je zelo priporočljiv za vse ki so
bolni na želodcu. Uživa se z največjo
slastjo in koristjo, ako se ga namoči v
vinu. Otroški (dečji) se uživa z mlekom.
Paket stane 4 dinarje in se dobi v vseh
večjih krajih. S spoštovanjem

Kralj Vekoslav,
pekarna Beltinci.

**Podpirajte domačo obrt! Za-
hteajte povsod Kraljev suhar.**

Amerikanci! Pozor!

Proda se mlin z dvema paroma kamnov, eden
valcelj, stroj za olje, žaga-venčjanka in ena cir-
kularka; stanovanjsko in gospodarsko poslopje,
dva orala zemlje, stalna vodna snov. — Cena
350.000 dinarjev. — Pojasnila daje: Prometna
pisarna „Slivar“ v Ljutomeru, Štari trg 47.

Cie. Gle. Transatlantique
Francoska linija

Havre-New York

Nakrajša linija, samo

6 dni čez morje

Glavno zastopstvo:

Slavenska banka, d. d. v Zagrebu.

Vozne listke in tozadevna pojasnila daje

zastopnik Ivan Kraker

Ljubljana, Kolodvorska ulica 41.

Več polovnjakov

vina

je po ceni na prodaj. —
Cena od 10 K za liter.
Več se izve pri Franju
Talany-ju, gostiln. pri
Sv. Juriju ob Ščavnici.

4 plugi

lepega loga

bo na prodaj 19. avgusta.
Poizvedbe pri g. Adanu
Kardošu, županu v
Andrejcih.

Jugoslovanski kreditni zavod

r. z. z. o. z.

podružnica v Murški Soboti

(poleg apoteke)

plača intereš na hranilne vloge in na vloge v tekočem računi

8% brez odpovedi 8%

Na vekše vezane šume se plača intereš po dogovori
brez odtegnenij rentnega in invalidskega davka.

Posojila se dovolijo na osebni kredit (proti vekslni) na hipoteke in v tekočem računi.

Zavod stoji neposredno pod državnim nadzorstvom.